

ærede Landsthingsmand, som er borte idag, men som har stillet Forslaget om, at § 2 skal udgaa, og mig om, at Forbrugsforeninger, naar de virkelig vare, hvad de skulde være, være Foreninger, der paa enhver Maade burde beskyttes, og det var en Udtalelse, der ogsaa vandt Anklang fra andre Sider, jeg kan nævne som et Exempel den ærede 4de Landethingsmand for 3die Kreds (S. Andersen), der udtalte det Samme; men Sagen er jo netop den, at Grændsen for Forbrugsforeninger i en saadan ren Tilstand og i den Tilstand, hvori de gaae over til at blive Handelsentrepriser, er umulig at drage. Jeg er enig med den ærede Landsthingsmand, som talte for, at § 2 skulde gaa ud, i, at naar en Forbrugsforening gaar ud paa efterfælles Sammenkud at fordele Varer blandt et vist Antal Personer, bør den beskyttes, ja, efter min Mening er dette et Forhold, der staar fuldstændig udenfor Lovgivningen, og som bør være udenfor enhver Indskrænkning fra Lovgivningens Side. Sagen er imidlertid den, at, saavidt mig bekendt, ere ikke engang Domstolene komne til Klarhed om, hvilke Forbrugsforeninger der betragtes som udsønde borgerlig Næring, og hvilke der har en fuldstændig privat Karakter, idet de kun gaa ud paa at fordele Varer mellem deres Medlemmer og derved indirekte skaffe dem en Begunstigelse. Saaledes som Lovforslagets § 2 foreligger, er der deri ikke givet nogen Definition af, hvilke Forbrugsforeninger der henhører til den ene eller den anden Art, og jeg tror, det vil være umuligt ad Lovgivningsveien at give en saadan Definition. Det maa i ethvert enkelt Tilfælde være overladt til Domstolene at skjønne, hvorvidt den paagældende Forening, som ikke opfylder Næringslovens Bestemmelser ved at tage Borgerklub, svare Afgift etc., kan siges at drive borgerlig Næring eller ikke; det er Noget, man ikke igjennem Lovgivningen kan komme til at slaa fast. Naar § 2 derfor siger, at Forbrugsforeninger, der forsyne deres Medlemmer med Varer, hvis Forhandling fra aabent Udsalg henhører under bunden Næring, ere pligtige at erhverve Borgerklub eller Næringsbevis, saa menes dermed ikke Andet, end at selvsjælgelig Forbrugsforeninger, der kun forsyne deres Medlemmer med Varer, som ere Gjenstand for fri Handel efter Næringsloven af 1857, ikke, uagtet de maa siges at drive borgerlig Næring, ere pligtige at løse Næringsbevis, svare Afgift etc. Nærmere tror jeg ikke, man kan komme; men det maa i det enkelte Tilfælde blive Domstolenes Sag at afgjøre, hvorvidt en Forbrugsforening kan siges at drive borgerlig Næring eller ikke. Det Vædringsforslag, jeg har stillet til en Omredaktion af § 2, er i og for sig ikke stort Andet end en Redaktionsændring, men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at jeg har stillet Forslaget i den Tanke, at det, naar vi vedtage § 2, saaledes som den staar i Lovforslaget, ikke er ganske klart, om Forbrugsforeningerne navnlig med Hensyn til deres Ret til

at løse Bevilling til at handle med Brændevin, efter Loven af 2den Juli 1870, ere Lovgivningens almindelige Bestemmelser undergivne. I Loven af 2den Juli 1870 stilles Forbrugsforeningerne nemlig noget besynderlig, idet der i § 1 staar, at Ret til at drive Brændevinshandel har enhver Rkjøbmand og Detaillist osv., uden at der i denne Paragraf nævnes Forbrugsforeninger, og saa staar der i en senere Paragraf, nemlig § 4, at Forbrugsforeninger, der løse Brændevinsbevilling, skulle svare særlig Stat. Altsaa, det er ikke ganske klart, om Forbrugsforeninger, for at de kunne faae Ret til Brændevinshandel, ere underkastede de samme Indskrænkninger som andre Handlende, og det er det, jeg vil have slaaet fast ved denne min Omredaktion af Paragrafen, at de ere. Naar jeg for et Dieblit siden, navnlig henvendt til den ærede Landsthingsmand for 9de Kreds (Rasmussen), sagde, at jeg fuldstændig er af den Overbevisning, at Forbrugsforeninger, der bevare deres rent private Karakter, gaaende ud paa for fælles Indkud eller Laan at fordele Varer mellem deres Medlemmer, uden Hensyn til, om denne Fordeling foregaar paa een Gang eller i smaa Partier, naar jeg sagde, at disse Forbrugsforeninger laa aldeles udenfor Lovgivningens Bestemmelser, og at de hverken skulde løse Næringsbevis eller svare Brændevinsafgift, selv om de sælge Brændevin, saa tror jeg, at det ogsaa var en Anskuelse, der fandt Godkendelse af den høitærede Minister ved denne Sags 1ste Behandling, og jeg vil, dersom den ærede Formand tillader det, oplæse en Sætning, der da blev udtalt af den høitærede Minister, og som jeg aldeles accepterer. Det var i Anledning af min Udtalelse om Forbrugsforeninger, at den høitærede Minister yttede: „Hvad Forbrugsforeninger angaar, da tilstaar jeg, at det ikke har været under min Overveelse, og det synes heller ikke under Rkjøbstadskommissionens, om man ad anden Veie, navnlig ved at fræve Bekræftelse eller Sanktion paa deres Love, kan forhindre, at de optræde saaledes, som de paa sine Steder optræde, nemlig mere som Handelsfirmaer end som egentlige Forbrugsforeninger. Det er en Selvsjælfølge, at det kun er de Foreninger, som optræde paa den Maade, hvorom der her er Spørgsmaal, der skulle løse Borgerklub eller Næringsbevis.“ Altsaa, den høitærede Indværgningsminister vedsendte sig ogsaa den Anskuelse, at, naar Forbrugsforeninger ere, hvad de skulle være, saa have de en ren privat Karakter og ere ikke undergivne Næringslovens Indskrænkninger; men, som sagt, efter min Mening kan Lovgivningen ikke opstille Kriterier derfor; det bliver Domstolenes Sag i de enkelte Tilfælde at afgjøre dette, og jeg har derfor heller ikke villet forsøge paa at opstille noget Kriterium ved en Omredaktion af § 2, men har holdt mig til det, som Lovforslaget giver. Naar man oppfatter Forbrugsforeningerne saaledes, saa tror jeg ogsaa, at det høie Thing vil give mig Ret i,